

Václav Klein

Pánská jízda

Žežicha?

Řeřicha!

Václav Klein

Pánská jízda

Text © Václav Klein, 2015

Ilustrace na obálce © Ladislava Kleinová, 2015

Grafická úprava a sazba © Lukáš Vik, 2015

ISBN ePub formátu: 978-80-87749-69-2 (ePub)

ISBN mobi formátu: 978-80-87749-70-8 (mobi)

ISBN PDF formátu: 978-80-87749-71-5 (PDF)

E-knihu vydal roku 2015: Lukáš Vik

www.lukasvik.cz

Úvod autora

„Permette che mi presenti!” Nelekejte se, není to psané pro intelektuály. Znamená to jen: „Dovolte, abych se představil!“

Myslel jsem, že to dobře a zajímavě zní. Já tento obrat umím říci úplně plynule. Chtěl jsem se dělat zajímavým, něco na způsob Casanovy. Mělo to vyvolávat dojem intelektuála prošlého světem. Opak toho, co vlastně jsem. Jinak je tato věta velmi důležitá, protože jestli chci někoho vyhodit, měl bych vědět, koho jsem vyhodil a co chtěl. A to proto, abych věděl, proč jsem ho vyhodil. Abych to zjednodušil, tak se vám představím sám. K tomuto rozhodnutí mě přivedl letní zážitek v jedné vesnické hospodě.

Sedíme tam v pivní zahrádce před výčepem, vyjde pan vrchní a volá na přicházejícího známého:

„Ahoj, Franto! Ty vole, deš ke mně na pivo?“

„No jasně, mám žízeň, vole!“

„Tak sem vůbec nechod', včera jsi mě dožral. Já tě, vole, vyhodím! No vlastně, abych tě mohl vyhodit, tak musíš jít dovnitř, vole, že jo? Tak pod' teda, vole, dál!”

Po tomhle duetu mi nyní, prosím, eventuální čtenáři, dovolte, abych k vám vešel dovnitř a představil se.

Autor se představuje

Mám velice kladný poměr ke všem druhům umění kromě baletu. Je to asi zdůvodněno mojí výškou. Ještě nikdy jsem neviděl dvoumetrového baletáka, abych se pro toto umění nadchl. Naproti tomu je, k mojí smůle, všeobecný postoj umění vůči mně převážně negativní.

Jako osmiletý kluk jsem namaloval své obdivované spolužačce obrázek, a ona na něj plivla. Od té doby nemaluji.

Ve dvanácti jsem s kytarou a kytkou, půjčenou od pomníku rudoarmějců, zazpíval mé vyvolené a doufal jsem, že dostanu první pusu coby projev opětovné náklonnosti.

Namísto pusy jsem dostal jednu přes ni, až se mi zajiskřilo v očích. Protože dosud nevím, jestli to bylo kvůli pěveckému výkonu, anebo nezdařenému pokusu, od té doby na veřejnosti nezpívám. Jen jednou jsem to se spolužáky porušil při maturitní oslavě. Ale tehdy mně řekl přítomný pan profesor hudby: „Poslyš, neber to tak osobně, ale proč drnkáš v C-dur a zpíváš, jestli se nemýlím, v Es-moll?“

Tím mne od zpěvu na veřejnosti odradil úplně. Já ale zpívám rád a vyřešil jsem to tak, že i v nepřítomnosti mé ženy si hraji na elektronickém

klavíru se sluchátky na uších. Nikdo jiný doprovod neslyší a tiše si zpívám jen pro sebe.

Přesto moje bezcitná manželka tvrdí, že vyji jak vlk, jak šakal, sice s procítěným tremolem, ale že je to proti lidskosti a mělo by to být kvalifikováno jako pokus o ublížení na těle, a že ona nemá zapotřebí, aby si ničila nervy.

I další múza - divadelní, se ke mně obrátila zády. Ve čtrnácti jsme ve škole hráli divadlo, žádnou šmíru, byla to klasika, Strakonický dudák, a byli jsme se na něj předem podívat v Brně v Janáčkově divadle, abychom tu konkurenci okoukli.

Pro osobu Švandy je zapotřebí osobnost s povahou Forresta Gumpa. Jednoduchý, naivní, dobromyslný a snaživý kluk, a tak tu roli nabídli mně. Po několika zkouškách to ale učitelé vzdali a přidělili mně roli pana lesního, otce Dorotky.

Dorotčin otec vystupuje na jevišti asi dvacet pět a půl vteřiny a pronese tam důležitý výrok: „Dudáku! Jestli tě tu ještě jednou nachytám, tak ti přelámu kosti!“, anebo něco v tomhle smyslu a zmizí ze scény.

Mým rodičům sdělil spřátelený učitel, že jsem nejhorší herec, kterého na škole zažili.

Tím pro mne umění herecké zemřelo. I když jsem různé role v životě zvládl bravurně. V roli milence sice žádné ovace, ale role manžela, údržbáře, chůvy,

opraváře, zahradníka, sportovce, pečovatele, otce, dědy a další byly poměrně dobré. Trochu to dosud drhne v roli uklízečky, jako „dressman“ a podobně. Ale nikdo přece není bez vady.

Otec jednou rozhodl, že se budu učit na housle. Vše bych bral, ale housle? Pan učitel, absolvent hudební konzervatoře, nedovedl pochopit, že když se mně jen s úsilím podaří udržet smyčec jedním směrem, je vyloučeno, abych dodržel hraní jen jeho špičkou nebo středem, táhl ho střídavě dolů, anebo jen nahoru, a tak dále.

Výsledkem mučení bylo zničení houslí. Jednou v zimě cestou domů jsem s kluky sáňkoval na zasněžené stráni. Jezdili jsme na houslovém futrálu, což housle nepřežily. Má zadní část byla sice později také postižena a jistou dobu citlivá, ale na rozdíl od houslí to přežila. A tím byla moje hudební kariéra ukončena.

Co mi ještě zůstalo, bylo umění dívat se, naslouchat a snít. Tím neublíží člověk ani sobě, ani svým bližním. A protože psát povídky je také umění, a to sakramentsky těžké, jak jsem zjistil, i o této mé schopnosti se dá pochybovat, jak vyplýne z dalších mých textů.

Jeden známý starořímský filozof a učitel nabádal žáka slovy: „Budeš-li mlčet a zavřena budou ústa

tvá, budou tě občané římszí považovat za člověka moudrého,“ anebo nějak tak podobně.

Dnes by mu asi řekl: „Kamaráde, doporučuji ti držet hubu, nebo přes ni dostaneš!”

Dosud jsem se proto snažil toto filozofické doporučení podle možnosti dodržovat, i když s kolísajícími výsledky a následky. I tentokrát to riskuji, ústa má jsem otevřel a jsem zvědavý, jestli přes ně opět dostanu.

I když jsou příhody a osoby skutečné, pro ochranu mého těla jsem použil částečně jiných jmen. Neberte moje názory a komentáře vážně, ale když to někoho z vás pobaví a zasmějete se, budu mít radost. A co se historie týká – co bylo, to bylo.

Třeba někdo najde a vymyslí svůj lepší vandr a prošlape jej v životě na vlastních nohách.

Kostky jsou vrženy

Prší! Neprší, venku leje jako z konve. Pan Utíkal, celým jménem Zanim Utíkal, český občan moravského původu a již dlouholetý zaměstnanec jednoho německého koncernu, má dojem, že nastala doba monzunu, jak je to vylíčeno v knize „Když nastaly deště.“

„Hergot! Jak se ten spisovatel jmenuje?“ Aha, už to má, Louis Bromfield. Znechuceně se podívá na hromadu lejster, která leží na stole před ním.

Kruci, ať jdou k čertu s těmi papíry. Který blbec si tu certifikaci vymyslel! Vždyť je to jen alibizmus a papírování kvůli Američanům. Nemají dost kvalifikovaných lidí, a tak se musí vše popsat tak, aby i cvičená opice byla schopna podle toho pracovat, pokud umí číst.

Přepisovat celé technologické postupy ve formě - „Uchop levou rukou lopatu, poškrab se před tím pravou na zádech, protože pak na to nebudeš mít čas. Z pytle opatrně odeber prašnou surovinu a od tohoto okamžiku nesmíš kouřit, jinak se octneš předčasně v nebi. V případě nehody – viz Bezpečnostní předpisy, článek 123 –...zachovej chladnou hlavu, pokud ti zůstala, a použij připravené prostředky! - No jo!

Najde tam lopatu a velké koště. Po tom pracovníkovi tam toho stejně moc nezůstane.

Pokračování... Odstraň smetené zbytky do kontejneru s označením Různý organický odpad, aby další výrobky nebyly znečištěné.“

Zapomenout takové upozornění by ho mohlo stát místo, protože za vše, co se může přihodit, lze jej hnát k osobní zodpovědnosti. Na to jsou Amíci specialisti.

Co tu ještě leží? Formulář pro grafické zobrazení hierarchických struktur podniku? No, tak tam namaluje takový jehlan, na špici napíše svoje jméno, pod to jména závodních, jejich asistentů a..., vždyť je to na prd. Amíci z toho stejně udělají placku a od mistrů nahoru to zplanýrují.

Zanim nechá vše ležet a otočí se k oknu. Venku se nic nezměnilo. V této době, kdy každý sní o sněhu a bělostné krajině, honí se tmavé mraky pod nízkým nebem, lezou téměř po střechách domů a vypouštějí potoky vody.

Pohled a nálada jak ve skotském Baskervillu. Jak to tam ten Doyle psal? „...tmavé mraky, těhotné nákladem dešťové vody, lízaly vrcholky okolních pahorků, aby si odlehčily od zátěže na střechách chudých skotských horalů v údolí.“

V kanceláři je zima. Prokristapána! Co je zase s tím topením? Bolest v hlavě a tísnivý pocit v břišní krajině také nepřispívají k zlepšení situace. Mrazivé vlny v zádech jen zvyšují dojem, že se asi stal další obětí chřipkové epidemie.

S pomalou rezignací zvedne telefon a vytáčí číslo svého přítele Ivana, který je lékařem v místní nemocnici. Je to dobrý přítel, ještě mu nikdy neublížil. Jeho rady a doporučení u něho nezanechaly dosud žádné škody. Když ho občas v nutnosti vyhledá, tak převážně okřeje, protože zjistí, že on na tom bývá ještě hůře.

Unavený hlas sestry mu po dlouhém vyzvánění oznámí, že pan doktor je zaneprázdněn a je možné ho zastihnout až k večeru v ambulanci.

Slušně poděkuje, sbalí si věci a oznámí své sekretářce, že se jede kurýrovat domů. V myšlenkách již vidí svoji pohodlnou postel a cítí vůni horkého čaje s rumem, který mu jeho starostlivá žena jistě připraví.

Konečně doma! Žena, vysloveně překvapená, se ptá: „Co je s tebou? Copak se stalo? Proč nejsi v práci a jak to, že ses tak brzy vrátil?“

„Bolí mě hlava a necítím se dobře,“ odpověděl sklíčeně.

„Snad si nechceš zase lehnout? Před chvilkou jsem uklidila. Kdybych si já lehla při každé bolístce, to by to zde pěkně vypadalo. Kvůli každé blbosti děláš divadlo! Ale když už jsi doma, tak vyčisti krb - nechal jsi ho včera být - a ten vylomený kachlík v koupelně bys také mohl vyměnit.“

„Prosím tě! Mohla bys mně udělat čaj? A s troškou rumu?“ dovolí se zeptat.

„Teď nemám čas a rum také ne. Vždyť jsem ho spotřebovala do cukroví. A čaj si udělej sám, voda je ještě horká. A aspirin? Víš přece, kde je.“

Usrkával hořký čaj a měl na sebe vztek. Proč jen nezůstal v kanceláři? Měl by tam klid, kafe by také dostal.

„Chceš zavolat Ivana, aby tě morálně podpořil v tvé ulejšárně?“

Po kladné odpovědi uslyšel ještě dodatek: „To jsem si mohla myslet! Vy dva jste se hledali.“

K večeru se přece jen rozjel do nemocnice. Dveře do ambulance našel otevřené, místnost byla prázdná. Kolemjdoucí sestra mu oznámila, že pan doktor je na vizitě, ale brzy bude končit. Nemusel dlouho čekat a pan doktor se objevil na chodbě. Pozdravili se, a než mohl důvod svého příchodu objasnit, byl přerušen.

„Hned ti budu k dispozici. Počkej jen moment, musím se ještě podívat na jednoho pacienta. Je to

mazavka, včera byl přivezen s otravou alkoholem. Jako kdybychom neměli jiné starosti. Můžeš tam jít se mnou.”

Jeho námitky, že je nachlazený a mohl by pacienta nakazit, přešel Ivan s klidem.

„Bud' v pohodě! Ten má ještě dnes tak vysokou hladinu alkoholu v krvi, že to žádná bakterie nepřežije.”

A tak vejdou do pokoje, kde ležel zmíněný pacient. Ivan se k němu sklonil, změřil tep, nahlédl do oka a spokojeně konstatoval:

„Je to dobrý, už je z toho venku!” a zatřepal s pacientem i na vkus Zanima poněkud tvrdě.

„Probudte se! Člověče!” a čekal na reakci. Jeho černá hříva, plnovous a příšeří v pokoji působily až neskutečně.

Pacient otevřel pomalu oči, hleděl Ivanovi přímo do obličeje a v jeho tváři se objevil výraz úleku.

„Jste čert? Jsem v pekle? Umřel jsem?“

„Ale blbost, ještě ne, ale jestli tak budete pokračovat, tak se vám to splní. Teď jste v nemocnici a měl byste vstát a dělat něco pro zdraví, za chvíli sem přijde sestra.”

Ivan se otočil a dal pokyn k odchodu. „I takovými případy se musíme zabývat. Tak pojd' a povídej, co máš na srdci.”

Zanim začal líčit svoje problémy, ale byl hned přerušen: „Říkal jsi, že máš takový pocit tlaku tady vlevo?“ Ivan na sobě ukazoval zmíněnou část. „To mám také už od minulého týdne, a když zvednu pravou ruku, tak ti mě zabolí pod lopatkou a táhne se to po celých zádech. A někdy to i křupne. Jídlo mně v poslední době nechutná, v očích mám tlak, podívej, jak jsem ubral.“

„No ano, vypadáš unaveně,“ přitakal rozpačitě příteli, který pokračoval: „Tak vidíš. Když se ohnu, tak dostanu křeč. Víš, tady a nemohu se narovnat, ale to jsem měl již za mlada. Jo, kamaráde! Mládí je pomalu pryč. Chceš kávé?“

Ještě zhruba půl hodiny naslouchal popisům Ivanových problémů a pozoroval jejich názorné předvádění. Mimika a gestikulace, které obrazně doprovázely toto líčení, mu připomínaly tanec plodnosti domorodců z hluboké Afriky.

Jeho problémy se stávají bezvýznamnými a ustupují do pozadí. Když to porovná, tak je vlastně úplně zdravý člověk.

„No, tak to je,“ končí Ivan svoji roli. „A co jsi tedy vlastně chtěl, já jsem tě na začátku přerušil?“

„Ach, nic zvláštního! Máš něco proti rýmě?“ zeptal se jen pro formu. „Chtěl jsem ti říct, abys přišel zítra na deci, mám nové víno. Můžeme si

pokecat o letním vandrování. Pozval jsem i Maxe, ten přijde také. Chtěl bych vás seznámit s návrhem, kudy bychom mohli tentokrát jít.”

„To je dobrý nápad, pozvání beru. Tak zítra k večeru jsem u vás. Je to všechno? Tak se zatím měj! Čau!“

Přítel Max

Člověk je již od přírody smečkový typ. Jeho příbuznost s primáty – šimpanzi a gorilami - se nedá popřít. Hledá si, i když jsou samozřejmě výjimky, další členy lidského pokolení, kteří také ze stejných důvodů pátrají po spřízněných duších, aby si vytvořili umělé zázemí, kde se mohou vypovídat, beztrestně zanádat, vybrečet, zazpívat a někdy i dobře najíst.

A někdy, aniž by to úmyslně chtěl, vytvoří si skupinu přátel, která je prakticky soběstačná. Takový ostrůvek plný trosečníků, jako byl v knize Tajupný ostrov od Verna.

Proč by to u mne mělo být jiné? V našem kruhu přátel se vyskytuje pár učitelů, dva lékaři, jeden z nich porodník, druhý srdcař, mistr malířský, automechanik, lékárník, daňový poradce a zástupci dalších potřebných profesí. Žijeme si již v hluboké demokracii, neboť jsme si všichni v našich vztazích rovni.

Na posledním mejdanu se o tom debatovalo. Ještě nám v našich řadách chybí hrobník, nebo pracovník krematoria, a byli bychom opravdu nezávislí.

Při té příležitosti se zmínil přítel Max, mimo jiné pan Prof. Dr., vedoucí výzkumného institutu logistiky a automatizace - ale na manuální práce

zcela levý - o tom, že zamýšlí obývací obložit dřevem. Zeptal se, jestli by měl někdo volnou chvíli, aby mu píchl. O jídlo a hojnost pití bude postaráno.

Sešlo se nás asi osm více méně odborných kutilů. Dostatečný počet na to, abychom si navzájem překáželi a při tom nebyli přetížení, protože tak na jednoho pracovníka připadlo připevnění asi čtyř prken. A to sedá během jednoho dne zvládnout.

Každý z nás si přinesl svoje nářadí, takže jsme byli schopni v jednom dni postavit půl domu včetně garáže. Po krátké debatě a pivním občerstvení jsme se vrhli do práce. Samozřejmě ve dvojicích, jak to pan profesor navrhl.

Každý pár měl kladívko, hřebíčky, sponky, kleště a pár flastrů. Další pomoc by už odborně zajistil pan doktor Ivan, jinak kardiolog a internista.

Profesor Max byl vybaven odlišně. Někde si sehnal mechanické pomůcky na zatloukání hřebíků. Jestli se nemýlím, tak kromě hřebíků a kladiva měl brašnu, která byla připevněna na jeho opasku. Potom nějaké duté držátko, do kterého se hřebík zasunul, k tomu něco jako úderník, který se zastrčil do té dutiny s hřebíkem, a toto celé se přiložilo k prknu a kleplo se na to kladivem.